

Návrh na zabezpečenie IKT infraštruktúry Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky po kybernetickom incidente a plán ďalších krokov

Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky (ÚGKK SR) zohráva v rámci štátu kľúčovú úlohu v správe nehnuteľností, evidencii vlastníckych práv a tvorbe mapových podkladov, ktoré prispievajú k ochrane prírody a riadeniu prírodných zdrojov.

Celkovo ÚGKK SR zabezpečuje presné, spoľahlivé a dostupné údaje o území Slovenska, ktoré sú nevyhnutné pre hospodársky rozvoj, právnu istotu a aj efektívne riadenie krajiny.

Z dôvodu nevyhnutnosti obnovenia chodu úradu, ktorý bol paralyzovaný vplyvom bezpečnostného kybernetického incidentu v IKT žiada ÚGKK SR vládu SR o navýšenie rozpočtu kapitoly. ÚGKK SR je poskytovateľom kritickej základnej služby v zmysle platných legislatívnych predpisov, na základe ktorých je povinný dodržiavať špecifické legislatívne požiadavky vyplývajúce predovšetkým zo zákona č. 69/2018 Z. z. o kybernetickej bezpečnosti a aplikovať príslušné postupy v tejto oblasti. Preto obnovenie činnosti ÚGKK SR je nevyhnutné pre chod štátu, služby občanom, služby podnikateľskému sektoru a má vplyv na HPD krajiny.

Popis incidentu:

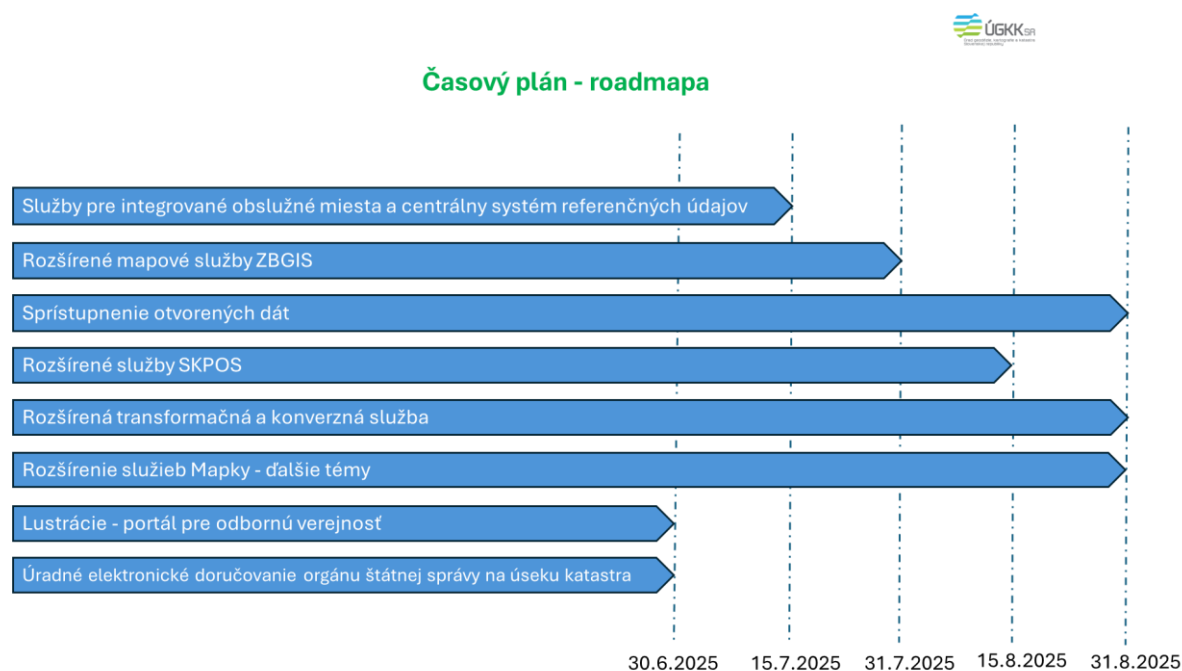
Incident bol od počiatku a naďalej je riešený v súlade s platnou legislatívou, najmä zákon č. 69/2018 Z. z. o kybernetickej bezpečnosti, a riešenie je priebežne agilne riadené a koordinované na úrovni „riešiteľského tímu“ ÚGKK, kľúčových dodávateľov, partnerov pre forenznú analýzu a zúčastnených bezpečnostných zložiek štátu.

Stručný prehľad bezpečnostného incidentu:

- Detekcia a identifikácia rozsahu incidentu – proces identifikácie a klasifikácie bezpečnostnej hrozby, ako aj hodnotenie jej dopadu na prevádzku;
 - Identifikácia bezpečnostného incidentu 5.1.2025;
 - spustenie procesu „Incident response“ a role „Incident respondera“
- Containment (Obmedzenie a izolácia) – súbor krokov na minimalizáciu šírenia incidentu, obmedzenie prevádzky a izoláciu postihnutých systémov;
 - Spustenie procesu izolácie „containmentu“ 5.1.2025;
 - zabezpečenie bezpečného prístupu pre dohľad a dodávateľov prác 6.1.2025;
 - začiatok prác na obnove 6.1.2025;
 - zabezpečovanie / kopírovanie záloh na izolované prostredie od 7.1.2025.
- Analýza a vyšetrovanie – aktivity súvisiace so zberom dôkazov, analýzou príčin incidentu a hodnotenia rozsahu kompromitácie dotknutých systémov;
 - Stanovenie rozsahu incidentu 7.1.2025;
 - vyšetrovanie a riadenie incident response prebralo MIRRI 10.1.2025;
 - infraštruktúra uvoľnená od prokurátora 28.2.2025.
- Obnova kritických systémov v krízovom režime – opatrenia nevyhnutné pre obnovenie kritických služieb s dôrazom na minimalizáciu prevádzkových dopadov;
 - Spustenie SKPOS a hlasových služieb 12.1.2025;
 - postupné spúšťanie katastrálnych úradov od 13.1.2025;
 - spustenie paralelnej sieťovej infraštruktúry 15.1.2025;
 - spustenie „IS CICA“ kataster.vugk.sk, ELODO 22.1.2025;

- obnovenie dočasnej infraštruktúry vrátane základných bezpečnostných prvkov a zálohovania 3.2.2025;
 - obnovenie systému prenos medzi úradmi a úradom 28.2.2025;
 - spustenie IS GRIS a portálu pre mestá a obce 3.3.2025;
 - spustenie ESKN mini, lustrácie, banky 15.3.2025.
- Produkčná prevádzka a prevencia – proces obnovy systémov do požadovaného stavu, nasadenie bezpečnostných opatrení na základe odporúčania riešiteľského tímu a zavedenie nevyhnutných preventívnych mechanizmov na predchádzanie budúcim incidentom;
 - Začiatok migrácie z dočasnej infraštruktúry na produkčnú od 22.3.2025.
 - Obnova zostávajúcich systémov a služieb – opatrenia nevyhnutné pre obnovenie zostávajúcich služieb:

ROADMAPA

Identifikované zasiahnuté systémy a rozsah škôd:

V súčasnosti stále prebieha vyšetrowanie orgánmi činnými v trestnom konaní. Vyšetrovateľmi bol preklasifikovaný z obzvlášť závažného zločinu vydierania na obzvlášť závažný zločin teroristický útok. Z toho dôvodu bude ÚGKK SR informovať Vládu SR o detailoch kybernetického útoku po skončení vyšetrowania.

Dôvody navýšenia limitu kapitoly ÚGKK SR na realizáciu činností súvisiacich s manažmentom riešenia bezpečnostného incidentu a obnovou prevádzky elektronických služieb katastra nehnuteľností:

- Krytie nevyhnutných výdavkov na riešenie kybernetického útoku, ktorý ochromil informačné systémy katastra nehnuteľností.
- Financovanie obnovy poškodenej alebo kompromitovanej IKT infraštruktúry, vrátane hardvéru, softvéru a dátových úložísk.
- Implementácia moderných bezpečnostných technológií a opatrení na ochranu pred budúcimi útokmi.
- Zabezpečenie integrity a dostupnosti údajov katastra nehnuteľností, ktoré sú kľúčové pre vlastnícke práva a právnu istotu občanov.
- Investície do šifrovacích technológií, monitorovacích nástrojov a systémov zálohovania.
- Zabezpečenie nepretržitej dostupnosti katastrálnych služieb pre občanov, podnikateľov a verejnú správu.
- Predchádzanie ekonomickým stratám spôsobeným výpadkom služieb, napr. oneskorením v realitných transakciách alebo stavebných konaniach.
- Modernizácia IS a zavedenie proaktívnych bezpečnostných opatrení, ako sú pokročilé detekčné mechanizmy a umelá inteligencia v oblasti kybernetickej bezpečnosti.
- Identifikácia požiadaviek a vízií na nové centrálné riešenie Katastra nehnuteľností 2.0 s dôrazom hlavne na integráciu s inými štátnymi IS a tým pádom jednoduchší prístup k informáciám pre občanov a podnikateľov.
- Vytvorenie efektívneho krízového plánu a posilnenie bezpečnostnej politiky ÚGKK a jeho podriadených organizácií.

Navýšenie limitu kapitoly ÚGKK SR je nevyhnutné na minimalizovanie rizík a zabezpečenie stability a bezpečnosti elektronických služieb katastra nehnuteľností.

Krátkodobé opatrenia

Nevyhnutné opatrenia do 31.12.2025 súvisiace s obnovou prevádzky, zvýšenia bezpečnosti IKT platforiem a poskytovania elektronických služieb katastra nehnuteľností:

- Služby manažmentu a odbornej podpory riešenia dopadov bezpečnostného incidentu;
- Služby prenájmu HW zariadení a súvisiacich licencií vrátane zabezpečenia podpory výrobcu zariadení pre akútne potreby riešenia dopadov bezpečnostného incidentu;
- Návrh koncepcie rozvoja kybernetickej bezpečnosti a návrh konkrétnych bezpečnostných opatrení;
- Implementácia navrhnutých bezpečnostných opatrení a aktivít súvisiacich s obnovou prevádzky, zvýšenia bezpečnosti IKT platforiem a poskytovania elektronických služieb katastra nehnuteľností;
- Vypracovanie štúdie nového centrálného IS Katastra nehnuteľností 2.0 v infraštruktúre ÚGKK a jeho podriadených organizácií (GKÚ a VÚGK).

Požadované finančné prostriedky pre kapitolu ÚGKK SR, ktoré budú vynaložené na realizáciu nevyhnutných krátkodobých opatrení (do 31.12.2025) sú do výšky 18,8 miliónov €.

Dlhodobé opatrenia

Dlhodobé (po 01.01.2026) opatrenia súvisiace s obnovou prevádzky, zvýšenia bezpečnosti IKT platforiem a poskytovania elektronických služieb katastra nehnuteľností:

- Implementácia cieľového stavu IKT infraštruktúry ÚGKK a jeho podriadených organizáciách (GKÚ a VÚGK) na základe požiadaviek zo strany nového IS Katastra nehnuteľností 2.0;
- Zahájenie procesu verejného obstarávania na nový centrálny IS Katastra nehnuteľností 2.0 v infraštruktúre ÚGKK a jeho podriadených organizácií (GKÚ a VÚGK).

Informačný systém katastra nehnuteľností 2.0 bude obsahovať:

- Centralizovanú databázu údajov katastra nehnuteľností,
- Centralizovanú aplikáciu (serverové riešenie) na správu údajov katastra nehnuteľností,
- Klientsku aplikáciu (tenký klient/semi tenký klient) určenú pre zamestnancov KOOÚ, ktorá bude poskytovať potrebné funkcionality na správu údajov katastra nehnuteľností,
- Bude podporovať automatizované prijímanie elektronických podaní, spracovanie a zápis týchto podaní vrátane automatizovaných kontrol grafických údajov,
- Umožní poskytovanie údajov katastra nehnuteľností tretím stranám z konsolidovanej údajovej základne.

Finančná alokácia na realizáciu dlhodobých (po 01.01.2026) opatrení bude realizovaná s dôrazom na šetrenie zdrojov štátneho rozpočtu, tzn. maximalizácia čerpania cez MIRRI z pohľadu riadenia a koordinácie alternatívnych zdrojov financovania, najmä z fondov Európskej únie, ale limit kapitoly ÚGKK SR bude vyžadovať aj korekciu zvýšenia o nevyhnutný objem finančných prostriedkov zohľadnený v návrhu rozpočtu kapitoly ÚGKK SR na roky 2026 až 2028.

Na základe vyššie uvedeného v spojitosti s bezpečnostným kybernetickým incidentom a významnosťou jeho rozsahu a dopadu by Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky ako ústredný orgán podľa § 3 písm. c) v spojení s § 6 písm. b), c) a g) zákona č. 367/2024 Z. z. malo zaradiť ÚGKK a jeho podriadené organizácie (GKÚ a VÚGK) do zoznamu kritických subjektov podľa § 9 zákona č. 367/2024. Tým pádom by bol ÚGKK SR súčasťou sektora „Digitálna infraštruktúra“ podľa bodu 7 a sektora „Verejná správa“ podľa bodu 8 prílohy č. 1 k zákonu č. 367/2024 Z. z.

Ďalšie kroky

ÚGKK SR zahájí legislatívny proces pre nové podmienky poskytovania údajov a služieb. S tým bude súvisieť zjednodušenie prístupov pre občanov do Katastra nehnuteľností, garantovanie ich práv na ochranu osobných údajov, zníženie rizika zneužívania údajov z Katastra nehnuteľností, dodržiavanie nariadení súvisiacich s GDPR, zjednodušenie styku so štátnymi inštitúciami a i. V tejto súvislosti ÚGKK SR zriadi pracovnú skupinu zloženú zo zástupcov dotknutých rezortov a zástupcov dotknutých stavovských organizácií a expertov.